

TAKING
COOPERATION
FORWARD

Národný dialóg projektu FramWat/Banská Bystrica/10.05.2018

**Podpora projektov zameraných na realizáciu vodozádržných opatrení
v rámci Operačného programu
Kvalita životného prostredia**

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Ing. Monika Supeková

Prioritná os 2

ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI

Investičná priorita 2.1 – Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov

Špecifický cieľ 2.1.1: Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Hlavné skupiny podporovaných aktivít:

- A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok
- B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov
- C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)
- D. Aktualizácia máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a aktualizácia plánov manažmentu povodňových rizík
- E. Rozvoj metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy
- F. Informačné programy o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy a možnostiach proaktívnej adaptácie

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2014 - 2020

A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok

- 21. výzva vyhlásená v marci 2017, otvorená, **290 mil. €** (EÚ zdroj),
- **prijímatelia:**
 - ✓ nájomcovia/vypožičiavatelia drobných vodných tokov alebo ich úsekov, podľa vodného zákona,
 - ✓ štátne organizácie vykonávajúce správu vodných tokov a správu vodných stavieb,
- **schválených 7 projektov** v sume približne 27 mil. € (EÚ zdroj).

A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok

- východiskový dokument: **Plány manažmentu povodňového rizika** (účinnok realizovaných opatrení sa musí vzťahovať na definovanú geografickú oblasť, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové riziko, alebo možno predpokladať jeho výskyt)

Podmienka oprávnenosti aktivít:

- zabezpečenie ochrany pred povodňami na úrovni Q_{100} v geografickej oblasti podľa schválených plánov manažmentu povodňového rizika,
- súlad s požiadavkami článku 4.7 rámcovej smernice o vode.

A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok

Príklady podporovaných opatrení:

Opatrenia zamerané na zvýšenie retenčného potenciálu povodia, napr.:

- obnovením prepojenia toku s údolnou nivou a rozšírenie lužných lesov,
- obnovou sprievodnej brehovej vegetácie,
- rozlievaním do lokalít na to vhodných,
- zaústením vodného toku do močiara resp. mokrad'ových území,
- revitalizáciou meandrov vodných tokov,
- výstavbou meandrujúcich odvodňovacích priekop,
- zväčšovaním povodňovej prietochnosti územia za pomoci znižovania úrovne terénu v blízkosti vodných tokov,
- budovanie zasakovacích rigolov,
- výstavbou poldrov, retenčných nádrží.

A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok

Opatrenia zamerané na zvýšenie kapacity vodných tokov, napr.:

- sklápaním zemných brehov koryta do miernejších a premenlivých sklonov,
- premiestňovaním hrádzí ďalej od koryta,
- odsadzovaním hrádzí a rozširovaním prietochného povodňového profilu,
- znižovaním úrovne beriem,
- odoberaním vyvýšeného terénu po stranách koryta za účelom rozširovania koryta o nové bermy,
- obnova paralelných korýt.

Opatrenia zamerané obnovu prirodzenej morfológie tokov

Opatrenia zamerané na výstavbu/rekonštrukciu vodných stavieb s cieľom zabezpečenia ochrany pred povodňami, resp. zvýšenia ich účinnosti napr. ochranné hrádze, poldre, protipovodňové línie, odľahčovacie kanály.

A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok

Oprávnené na poskytnutie príspevku sú výlučne projekty, ktoré:

- sú realizované **priamo v geografickej oblasti**, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové riziko alebo kde možno predpokladať jeho pravdepodobný výskyt, v súlade so schválenými PMPR a
- sú realizované vyššie na toku (**mimo geografickej oblasti**), ktorý vytvára povodňové riziko v geografickej oblasti alebo jeho priameho ale nepriameho prítoku v povodí nad geografickou oblasťou (resp. bližšie k prameňu), pričom ich účinok sa prejaví v geografickej oblasti, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové riziko alebo kde možno predpokladať jeho pravdepodobný výskyt, vymedzenej v schválenom PMRP.

B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov

- 18. výzva, vyhlásená vo februári 2017, otvorená, 50 mil. € (EÚ zdroj),
- **prijímatelia:**
 - ✓ subjekty verejnej správy vrátane subjekty územnej samosprávy (obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové a príspevkové organizácie),
 - ✓ združenia fyzických alebo právnických osôb,
 - ✓ neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby,
 - ✓ fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie.

B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov

- **schválený 1 projekt** v sume 117,2 tis. € (EÚ zdroj),
- podpora opatrení najmä **v extraviláne obcí**, ktoré umožnia **spomalenie odtoku vody z povodia do vodných tokov**, zvýšia retenčnú schopnosť povodia alebo podporia akumuláciu vody v lokalitách na to vhodných podpora najmä opatrení **prírodného charakteru** s využitím zelenej infraštruktúry,

Príklady podporovaných opatrení, zameraných na:

zvýšenie retenčného potenciálu povodia, napr.:

- vytváranie a obnova remízok,
- obnova a doplnenie porastov drevín v krajine,
- zadržiavanie vody vo vhodných geomorfologických útvaroch,
- delimitácia ornej pôdy na trvalý trávny porast ,
- zasakovacie trávnaté pásy na ornej pôde po vrstevniciach alternatívne s vysadením ochranných pásov vegetácie,
- zatrávnenie dráhy sústredeného odtoku na úvalinách na veľkoblkoch ornej pôdy, alternatívne vysadenie línie nelesnej drevinovej vegetácie,
- výsadba líniovej nelesnej drevinovej vegetácie bez zápoja – stromoradia,
- výsadba skupinovej nelesnej drevinovej vegetácie,
- delimitácia trvalých trávnych porastov na les – zalesnenie,
- premena polí na lúky v záplavových oblastiach.

B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov

- výstavba malých retenčných a detenčných nádrží na zachytávanie dažďovej vody a vody tečúcej mimo vodných tokov,
- výstavba suchých poldrov a inundačných plôch,
- **vytváranie sústav zberných (záchytných) kanálov** (priekop), ktoré predstavujú vodné stavby na ochranu pred povodňami podľa § 52 ods. 1 písm. b) vodného zákona a odvádzajú zachytenú zrážkovú vodu z povrchového odtoku, ktoré slúžia na zachytenie povrchového odtoku zo svahov najmä nad zastavanými časťami obcí, napr. do:
 - krajinných prvkov transformujúcich povrchový odtok na podpovrchový (napr. zasakovacích pásov, plôch či studní, využitím vsakovacích systémov, tunelov, blokov a pod.),
 - územia vhodného na zaplavenie, napr. využitím prirodzených depresných plôch, mokradí alebo suchého poldra a pod.

Princíp partnerstva - výzva pripravovaná **v rámci pracovnej skupiny** pod Monitorovacím výborom pre OP KŽP
- spolupráca so zástupcami miest a obcí a mimovládnych organizácií.

B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov

Podmienka oprávnenosti aktivít:

- účinnosť sa prejaví minimálne **na znížení Q_{100} o 0,8 %** v príslušnej geografickej oblasti v súlade s príslušným PMPR a zároveň hodnota ukazovateľa „**Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany**“ bude v geografickej oblasti **minimálne 1** (stanovená na základe Prílohy - Stanovenie hodnoty merateľného ukazovateľa - Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany),
- navrhované opatrenia musia byť v súlade s článkom 4 ods. 7 Rámcovej smernice o vode.

Oprávnené na poskytnutie príspevku sú výlučne projekty, ktoré:

- sú realizované priamo v geografickej oblasti, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové riziko alebo kde možno predpokladať jeho pravdepodobný výskyt, v súlade so schválenými PMPR,
- sú realizované vyššie v povodí, pričom ich účinok sa prejaví v geografickej oblasti, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové alebo kde možno predpokladať jeho pravdepodobný výskyt, vymedzenej v schválenom PMPR.

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2014 - 2020

C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)

- **plánované** vyhlásenie výzvy apríl 2018, výzva je otvorená,
- **plánovaná** alokácia na výzvu 17 mil. € (zdroj EÚ),
- **prijímatelia:**
 - ✓ subjekty verejnej správy vrátane subjektov územnej samosprávy,
 - ✓ združenia fyzických alebo právnických osôb a neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby.
- výzva je pripravovaná **v rámci pracovnej skupiny** pod Monitorovacím výborom pre OP KŽP v spolupráci so zástupcami miest a obcí a mimovládnych organizácií.

C. Vodozadržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)

Cieľ výzvy

- riešenie problémov súvisiacich so zhoršovaním **mikroklímy miest jej prehrievaním** ako aj sucha,

Predmet podpory

- opatrenia na záchyt a zadržiavanie zrážkovej vody **v intraviláne obcí**, a to buď prostredníctvom prvkov **zelenej infraštruktúry** alebo prvkov technického charakteru ako napr. vytváranie bioretenčných systémov na zadržiavanie zrážkovej vody (dažďové záhrady, zberné jazierka), realizácia zelených striech, zachytávanie zrážkovej vody v nádržiach, ktoré je možné ďalej využiť na polievanie zelene,

Deliaca línia s IROP

- v rámci tejto výzvy nebudú podporené projekty, ktoré sú realizované na území v rámci udržateľného mestského rozvoja (UMR) s výnimkou mestskej funkčnej oblasti na území Bratislavského kraja (všetky krajské mestá okrem Bratislavy).

Prioritná os 1

UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Investičná priorita 1.3 – Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1.3.1: Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä v rámci sústavy Natura 2000

Hlavné skupiny podporovaných aktivít:

- A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy
- B. Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry
- C. Dobudovanie a skvalitnenie systému monitoringu druhov a biotopov európskeho významu a reportingu
- D. Zlepšenie informovanosti a zapojenia kľúčových sektorov a verejnosti na úseku ochrany prírody a krajiny

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2014 - 2020

- A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy

- 22. výzva vyhlásená v apríli 2017, otvorená, **18 mil. €**, schválené ŽoNFP za 13 mil. €, v konaní ŽoNFP za 1,6 mil. €
- **prijímatelia:**
 - ✓ rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené MŽP SR s pôsobnosťou v oblasti ochrany prírody,
 - ✓ vlastníci alebo užívatelia pozemkov v chránených územiach okrem fyzických osôb, ktoré nie sú oprávnené na podnikanie (s podmienkou odbornej garancie MŽP SR),
- **Cieľové územia:** chránené územia v rámci celej SR, vo výnimočných prípadoch aj územia mimo chránených území (kde ochrannárske opatrenia prispievajú k splneniu cieľa).

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2014 - 2020

- B. Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry

- 29. výzva vyhlásená v septembri 2017, otvorená, **13 mil. €**, z toho 7 mil. € ochrana prírody mimo chránených území, 2,5 mil. € podpora prvkov ZI, 3,5 mil. € spracovanie dokumentov RÚSES / MÚSES (schválené),
- **prijímatelia:**
 - ✓ rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené MŽP SR s pôsobnosťou v oblasti ochrany prírody,
 - ✓ vlastníci alebo užívatelia pozemkov mimo chránených území okrem fyzických osôb, ktoré nie sú oprávnené na podnikanie (s podmienkou odbornej garancie MŽP SR),
- **Cieľové územia:** mimo chránených území v rámci celej SR, vo výnimočných prípadoch môže projekt zasahovať aj do chráneného územia (keď ochranárske opatrenia prispejú k splneniu cieľa).

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2014 - 2020

- B. Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry

- 29. výzva vyhlásená v septembri 2017, otvorená, **13 mil. €**, z toho 7 mil. € ochrana prírody mimo chránených území, 2,5 mil. € podpora prvkov ZI, 3,5 mil. € spracovanie dokumentov RÚSES / MÚSES (schválené),
- **prijímatelia:**
 - ✓ rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené MŽP SR s pôsobnosťou v oblasti ochrany prírody,
 - ✓ vlastníci alebo užívatelia pozemkov mimo chránených území okrem fyzických osôb, ktoré nie sú oprávnené na podnikanie (s podmienkou odbornej garancie MŽP SR),
- **Cieľové územia:** mimo chránených území v rámci celej SR, vo výnimočných prípadoch môže projekt zasahovať aj do chráneného územia (keď ochranárske opatrenia prispejú k splneniu cieľa).

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2014 - 2020

Iné mechanizmy:

- Nórsky finančný mechanizmus
- IROP
- Envirofond
- PRV

Ďakujem za pozornosť!

